

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.ик.н. Нина Ангелова Дюлгерова

Област на висше образование: 3. „Социални, стопански и правни науки”,

Професионално направление: 3.7. „Администрация и управление”

доктор на икономическите науки - шифър 05.02.24. „Организация и управление извън сферата на материалното производство”

на научните трудове на проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова, единствен участник в конкурса за академична длъжност „професор” в катедра „Стопанско управление и логистично осигуряване” към факултет „Общовойскови” в област на висше образование -3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление - 3.7. „Администрация и управление” по научна специалност 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)”

Конкурсът е обявен със Заповед на Началника на НВУ „В.Левски” № - РД-01-1040/12.10.2015г. и обява в ДВ-бр. № 82/23.10.2015г.

Съставът на Научното жури е отдаден в Заповед № РД-01-1218/10.12.2015г. на Началника на НВУ „В. Левски”.

Документи за участие в конкурса в предвидения от закона срок е представил само един участник- проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова, професор в катедра „Стопанско управление и логистично осигуряване” към факултет „Общовойскови” на НВУ „В.Левски”. С решение съгласно протокол рег. № 29/06.01.2016г. от заседание на комисията за проверка на документите и допускане до конкурс на кандидата, проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова е допусната до участие в конкурса.

1. Общо описание на представените за рецензиране по конкурса материали (монографии, учебници, свидетелства и патенти, статии и доклади).

Участникът в конкурса - проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова е автор на 8 монографии, 13 учебника и учебни пособия, 26 студии, 102 научни статии и 146 научни доклади в национални и международни научни форуми в България и чужбина.

Списъкът с предоставените за рецензиране материали съдържа -152 заглавия, от които авторски -11 бр. и в съавторство -141 бр. На български език са публикувани 52 заглавия, на английски език- 70 и на руски език- 30. Посочените заглавия са разпределени както следва:

Публикации в страната-52:

Монографии -1 бр.; Студии – 4 бр.; Учебници и учебни пособия–8 бр.; Научни публикации:-статии- 13 бр.; -доклади – 26 бр.

Публикации в чужбина- 100:

Монографии - 4 бр.; Студии – 13 бр.; Научни публикации:-статии- 65 бр.;-доклади – 18 бр.

В настоящата рецензия не са включени за анализ и рецензиране на научните публикации 1.21;1.46;1.101;1.124;1.130 и 1.136Изследваните проблеми са извън тематичната област на конкурса.

Количествените и качествените характеристики на предложените за рецензиране публикации отговарят на високите изисквания на за участие в конкурса за академична длъжност „професор”.

1. Обща характеристика на научната, научно приложната и педагогическа дейност на кандидата.

Представените за рецензиране трудове на проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова са в тематичната сфера на обявения конкурс за „професор” - 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)”

Публикациите са в специализирани научни издания. Езикът и стилът на кандидата са задълбочени, разбираеми и достъпни.

В България са публикувани 52 издания (30%), а в чужбина 100 издания (70%), от които 11 авторски и 141 в съавторство с един (105), двама и повече съавтори (36). Впечатляващ брой са участията на кандидата в конкурса на международни научни конференции в чужбина.

Добро впечатление създава свободното и коректно използването на голям по обем математически апарат, който кандидатът използва в своите публикации..

Продължена е работата на проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова по темата на нейните докторски дисертации: „Историко-икономически анализ на системата за снабдяване на БА” за ОНС „Доктор”

и „Мениджмънт на ресурсите в динамично променящата се среда за сигурност” за НС „Доктор на науките”. Този факт красноречиво свидетелства за устойчивостта на научните интереси на кандидата в научната област на конкурса, намерили отражение в нейните научни разработки.

Гарантирането на националната сигурност и изпълнението на колективните ангажменти, произтичащи от евроатлантическото членството на България изисква разумен и адекватен отговор на нарастващите потребности при затвърждаващ се ресурсен дефицит за изграждането на отбранителните способности на страната ни.

Обективна необходимост е и планирането на способностите за изпълнението на ролята, мисиите и задачите на ВС да бъде съобразена с реалните ресурсни възможности на страната, се детерминира от икономическия потенциал, темповете на икономическия растеж, номиналния брутен вътрешен продукт, като база за акумулиране на бюджетните приходи и обслужване на държавните разходи, в т.ч. и разходите за сигурност и отбрана.

Отговорът на противоречието между нарастващите изисквания и ограничените ресурси е в мениджърския подход на управление, основан на изискванията за ефективност и прозрачност при принципите и подходите за провеждане на активни социални политики, с необходимата адаптивност към промените на средата за сигурност, рисковете и предизвикателствата.

На тези и на много други въпроси е намерен обективен и като цяло експертен отговор в научните трудове на проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова. Предвид откровенните и аргументирани изводи те са предизвикателство за специализираната научна общност, свързана най-вече с генерирането на ново знание за

повишаването на ефективността на трансформацията на ресурсите за сигурност и отбрана в отбранителни способности, ориентирани към резултатите по зависимостта „разходи-ефекти“.

Чрез прилагането на системния икономически и мениджърският подходи, с използването на системния анализ, програмно-целевия и интердисциплинарния подходи, като съвременен инструментариум за икономическия анализ по зависимостта „разходи-ефекти“ и други известни на обществено-научното познание методи и средства, проф.д.ик.н. Севдалина Димитрова извършва научен анализ на съдържанието на процеса на трансформацията на ресурсите за сигурност и отбрана в отбранителни способности на сложната система за отбрана. По този начин тя показва, че процесът на нейното изграждане и развитие в достатъчна степен би могъл да се смята за стратегически подход в управлението на човешките ресурси за сигурност и отбрана.

Кандидатът аргументирано доказва тезата, че хората са ключов фактор на социалната политика, които със своята активност, чийто израз са техните действия и умения, синтезират останалите компоненти на ресурсите на една страна и ги превръщат в краен продукт при планирането на целите за постигане на социално-икономическо развитие и провеждането на ефективна социална политика. Изследванията позволяват на кандидата да даде отговор, че „социалната адаптация е концептуална рамка и интеграционен показател на състоянието на човека, който отразява връзката със социалната среда, чийто израз е зависимостта „социална адаптация-социализация“.

Проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова доразвива теория, която не само описва, но систематизира, обобщава и предлага един нов интелектуален подход към принципите и подходите за провеждане на активни социални политики, чието прилагане неминуемо ще се

отрази, както в качеството на формираните политики и стратегии, така и в практическите резултати от тях чрез повишаване на ефективността на социалните политики на съвременната държава, базирани на социалното програмиране, социалната активност на човешкия фактор и социалната адаптация в динамична социална среда.

Основните акценти в трудовете на кандидата са върху стратегическия подход на управлението на човешките ресурси, базирано на подхода на управлението по компетентност и компетенции и инструментариумът за тяхната оценка при личното усъвършенстване и кариерното израстване, като научно е доказана обосноваността на ключовите компетенции на входа на системата за социална адаптация, на основата на която се дефинират специфичните компетенции, съобразени с длъжностните позиции.

Учебно- преподавателска дейност на кандидата

Проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова е титуляр преподавател в ОКС „Бакалавър” и ОКС „Магистър” по 9 учебни дисциплини.

От направената справка за годишната аудиторна учебна заетост през последните години се вижда, че проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова има много висока аудиторна заетост.

Кандидатът в конкурса - има ръководство в обучение на 9 докторанти с успешната защита на 6 от тях до сега и на над 70 дипломанти. Справките показват участие в 41 научни журита по процедури от ЗРАСРБ.

Преподавателската дейност на кандидата обхваща както обучение: в образователно-научната степен „доктор”; в двете образователни квалификационни степени на висшето образование (бакалавър и магистър) и така също за повишаване квалификацията на специалисти. От

направената справка се вижда, че в програмите, разработени от проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова важно място заемат курсовите проекти и дипломните работи, които представляват според мен венецът в подготовката на бъдещите випускници (курсанти и студенти) на Националния военен университет „В.Левски“.

Контролна и експертна дейност

Проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова е член на ПК по Социални и правни науки, сигурност и отбрана при НАОА за следните области на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки и 9. Сигурност и отбрана на НАОА.

Тя е активен участник в експертна, консултантска и др. подобна дейност на институции и органи на управление, стопански организации и фирми - (участие в работна група към Министъра на отбраната за анализ и трансформация на оперативната съвместимост на въоръжените сили; в работен екип по проект за актуализиране и развитие на документалната база на СОА).

Кандидатът в конкурса е вътрешен одитор по СУКО в Националния военен университет „В.Левски“, координатор и рецензент на Административен модел на НВУ „Васил Левски“ и ръководител на екип или участник в 5 проекта по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 на Министерство на образованието, младежта и науката.

Според представената справка проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова е участник в организационни, научни и програмни комитети на 27 международни и национални научни форуми, вкл. организиране на конгреси, симпозиуми, работни срещи и на секции в тях.

Кандидатът в конкурса проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова участва в редакционни колегии (съвети) на 5 национални, чуждестранни и

международни научни издания, член е на Международная профессорская ассоциация и е Member of the International Institute of Social and Economic Sciences .

Нормативна област.

Кандидатът взема участие и ръководство при разработването на редица стандартизационни и други нормативни документи на МО, свързани с процеса на обучение в Националния военен университет „В.Левски” в областта на стопанското управление и логистичното осигуряване в БА и разработването на Стратегия за образование в НВУ „Васил Левски“, с принос за формиране на ключови компетентности и компетенции за регулираната професия „офицер на тактическо ниво на управление“ .

3. Отражения на научните публикации

Рецензираните научни трудове по неоспорим начин доказват широкото приложение на резултатите от научноизследователската, контролната и нормативна дейност на кандидата в конкурса. \ Тя е цитирана в 209 научни публикации.

4.Приносът на кандидата в съвместите публикации

Прецизно и точно е представен авторовият принос на проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова в съвместните публикации.

5. Критични бележки

Неизбежно е в тази многообразна и многовекторна научноизследователска дейност на проф.д.ик.н. Севдалина Димитрова да има недовършени изцяло научни идеи и модели, както и неизчистени технически детайли . Това се отнася както до отсъствието на верификация и оценка на риска при приложението на част от предложените в научните разработки модели, така и в недоброто библиографско оформление, многоавтоцитирания и др. Това не намалява значението на постигнатите

от нея изследователски резултати в разработването на проблеми на сигурността в теоретичен и практически план. Това се отнася до теорията и практиката на социалното управление, но най-вече до проблемите, свързани с ефективността на социалните политики на съвременната държава. Предвид доказаните аналитични възможности на проф.д.ик.н. Севдалина Димитрова не се съмнявам, че недовършените в досегашните ѝ изследвания проучвания и анализи в бъдеще ще намерят своите адекватни и прагматични отговори

6. Лични впечатления

Личните ми впечатления се базират на представените за рецензиране научни трудове. Всеки един от тях е достоен отговор за коректните и експертни анализи, както и за доказаните възможности на проф.д.ик.н. Севдалина Димитрова да е креативен, социален и отговорен за своите научни и обществени позиции учен.

Нямам съвместни публикации с кандидата.

7. Заключение

Предоставената от кандидата в конкурса проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова документация и научна продукция отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение.

Положителна е оценката ми за научните трудове на проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова, която е единствен участник в конкурса за академична длъжност „професор” в катедра „Стопанско управление и логистично осигуряване” към факултет „Общовойскови” в област на висше образование -3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление - 3.7. „Администрация и управление” по научна специалност 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана).

Това ми дава основание да предложа на членовете на уважаемото жури по конкурса - проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова да гласува за избирането ѝ на академичната длъжност „професор” в катедра „Стопанско управление и логистично осигуряване” към факултет „Общовойскови” в област на висше образование -3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление - 3.7. „Администрация и управление” по научна специалност 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)” .

21.01.2016 г

РЕЦЕНЗЕНТ:

(проф.д.ик.н. Нина Дюлгерова)

